№ 31 Մարտի 2 (14) 1879 Մարտի 2 (14) № 31

ՈՒԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Տարեկան գինը 10 բուբլի, կես տարվանը 5 բուբլի։

Թերթը դուրս է գալիս երեք անգամ։

Գրասենյակը գտնվում է Տաճարի Բուլվարում „Մասիս"

ՄԱՍԻՍ

Խմբագրատունը բաց է առավոտեան 10—2 ժամ (Բացի կիրակի և ազգ տոներից)։

Գովազդությունը ընդունվում է ամեն յուրաքանչյուր

Գովազդությունների համար վճարում են 5 կոպեկ յուրաքանչյուր բառի համար։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Դեմ ու դեմ։—Ներքին տեսություն։ Նոր մեկ Ցուցում։ Նոր մեկ Պարտիզ։ Նոր մեկ Խմբագրիս։ Նոր մեկ Խմբագրին։—Արտաքին տեսություն։ Բոլգարիա։ Սերբիա։ Իտալիա։ Ավստրիա։ բարեկ։—Մշակույթ։ Հեռագրներ։—Գովազդություններ։ — Տեղեկություններ։—Բանաստեղծություն։ Փեղկի ուսում։ Գովազդ։

ԴԵՄ ՈՒ ԴԵՄ

Ահա անցնում է ութերորդ ամիսը Խերսոնի գաղափարությունը հիմքերը դրից, այնքան ժամանակվա ընթացքում կայացան և մասամբ էլ կայանալու վրա են աճապարողի գլխավոր որոշումները, այն է, Ռումինիա, Սերբիա և Չերնագորիա իշխանությունների անկախություն ճանաչելը, Հերցեգ-Խանինան ավստրիական զորքերից գրավելը, բոլոր արևելյան նորաձին իշխանություն կազմակերպելը, Ռումելիա կամ արևելյան Հոդգարիա վարչական բնաքաղաքություն մտցնելը և Հունաստանի սահմանագծությունները կարգադրելը նորա պահանջի համեմատ։ Ասա երևություն ստրա են առաջնակարգ հարցերը, որ կազմում են արևելյան խնդիր և որ գրաղեցրին Խերսոնի կոնգրեսի ուշադրությունը, իսկ մեզա Ճեացանները ոչ այլ ինչ են, եթե ոչ պատահական, կողմնակի և երկրորդական հարցեր։ Մինչև ոչ. արևելյան խնդիրը ամենևին չէ պարզանալ որվում և սահմանափակվում Խերսոնի և բրոպական տերությունների, այլ ակամայով Եվրոպա, նա վերջանում է Փոքր Ասիայում, որտեղ նոյնպես ներկայանում են գժուարություններ մի քանի ազգությունների մեջ, որտեղ պոքի հարուածներով են պատահում Հունաստանի, Անգլիայի մասամբ և Ֆրանսիայի նվիրական և բարոյական շահերը, որտեղ արևելյան գեներալներով պիտի վճռեն երկու վիճակների պատությունները թե նոցանից ո՞րը պիտի ճանաչարկ տայ միասին։ Այդ առեղ կայ մի երկիր, որը նշել է, միշտ էլ կը մնայ բանալի աշխարհակալությունների համար և ազդիր հարաստությունների, այդ առեղ կայ մի ազգ, որը գեռ չէ կորցրել իր կոնստանտինյան արժանավորությունները և բազաքակրթությունը գործածելի կոչումը, որը գեռ պահել է իր ամբը գեպի հայրենիքը և իր հանատը գեպի գեպի փրկությունը, այդ երկիրը Հայաստանն է, այդ ազգը հայոց ազգն է։

Հայաստանով է սկսվել տալ թանձների բռնակալությունը աստպարեզը, Հայաստանով ևս պիտի վերջանայ այդ բռնակալությունը իշխանության իսկ, Հայաստանից է գալիս տոգել և գլուխը հանել Արևելյան հարցի այժմեան պատանառաստը, Խերսոնը, Հայաստանում պիտի կըտրվի ևս այդ աշխարհաբեր վիշապի գլուխը. Հայաստանում կը լուծվի վերջնականապես արևելյան հարցի յեռոն գնդիկը։ Այնինչ Հայաստանն էլ մնաց նոյնպես Խերսոնի կենդրեսում վիճաբանությունների սրակարգը, հայոց հարցն էլ ընդունվեց նոյնպես գլխաւոր հարց և ոչ թե պատահական և երկրորդական, որի համար և նորա որոշումներ էլ տրվեց համեմատաբար մեծ նշանակություն, ենթադրելով հայոց գործը ընդհանուր Արևելյան իրաւասությունը և հոկոզությունը։ Այդ մինչև այժմ ինչ ենք տեսնում. ամենքի բանը սկսվեց կոնդանատրվել և կարգի ընկնել, միայն առանձնահայերինը մնաց և բանի վրա ընկած և բարձի թող տրված, ամենքը սկսեցին զբաղել և նպատակայարմար միջոցներին ձեռնարկել, միայն հայերը մնացին բնթի տակ մրմնջելով և իրանց վիճակը ձեռնատարի կամքին ձգած, հայերը միայն մնացին անհոգ, անբեղու և անգործ, խաբար չէ բնաւ որի սպառնալիքը վրա, որով կարողացան հանել շատերը իրանց նպատակին, այլ բարձրաձայն բողոքների և անբերկիր պահանջների, որ պիտի ներկայացնեն հոմանաւոր պետությունների կարգիներին ստանալու համար, որը կը լինի այս անգամ ոչ թե ազգամեծեղիր մուրացկանություն և որինաղանց պահանջ, այլ ազգապատկան իրաւունք, իրաւունք հաստատած Խերսոնի ազգաժողովում բոլոր Եվրոպայի վճռով և ստորագրությամբ, որի համար եթե առաջին անգամ հայոց պատգամաորները ապաստաներ կարող էին ընդունվել, այժմ նորա կընդունվեն Եվրոպայի խառատ-

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹՅՈՒՆ

ՓԵՂԵՎԻ ՈՒՍՈՒՄՆ, ՏԻՐԱՑՈՒ ՍԵԳՈՒՆԸ

—

I

Ես թե՞չ սեռեմ, մեզ է մեղավոր, մեր երկրի սովորությունն է. ով մամ գնաց չտարեցնեն երբի, մեռելի վրա գոռալի. հանգուցյալներում բարեկամությունի նեռ սեղանները ցանի, մեռելատ հոգին ուրախանի... թեկուզ ոչ ուրախանի. սիրելիան են կցնում. թեկուզ ինքն, մեռած, մեռելի, կարդալիքը հոգ վարժարանները գնա տարով. ասա էր մեռցել պոռնիկ. մեր ազգը մեռելի ուրախանքներ... Թեպետ էլ սիրելիներ սիրելիներ... Բայց մեր մեռելները մեռելներ չեն. մեռելները ինչ բարի մեռելներ են. մեռելները ինչ բարի մեռելներ են. մեռելները ինչ բարի մեռելներ են

ցան քրաւունքների պահանջողները։

Մինչդեռ թնչ. Կ. Պոլսի ազգային ժողովը բոլոր թեռը քարոզած մի մարդի, պատրիարքի ուսերին, ձեացել է Հանգիստ յոյսով նորա տարազների և Փոստնիկ ու Լուսաւորչի տրամաբանութեան վրա, իսկ նորա տրամաբանութիւնը այնչափ փոփոխական է և անհաստատ, օրէցօրի և նորա գրութիւնը խախտուած և ենթակայ պատասխանների։ Ազգի գործը այս վիճակի մէջ թողած ազգային ժողովը ժամանակ է անցնում ապարդիւն վիճաբանութիւններով և գաղտնի նիստերով, կարծես նորա առջեւը սիրանգամանքներ չեն առանում, ամանջինները չեն լսում որ Հայաստանի նեղութիւնը ու տարագիր տառապանքում է մի մեծի քաղաքի վրա, որ քաշում է մի ծայրից լիւթքի աւարը և միւս ծայրից գաղթականութիւնը։ Հայաստանը, ասում եմ, ունի Հայրապետի հանար կարեւորութիւն, ուրեմն հարկաւոր չէ թնել, հարկաւոր է զարթնել քանի դեռ ուշ չէ....

Ս.-ոմանցի

ՆԵՐԻՒՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ՇՈՒՇԻՑ

13 փետրվարի

Ներկայումս Շուշու մէջ մի գեղեցիկ պատանի, որ հարիւրաւոր եմ համարում հայրենիք ունի լուսաւոր։

Վարդանանց տարբ տանին մի հարսանիքում, ուր գրեթէ քաղաքի պատուաւոր մարդիկ և նոր մարդիկ ներկայ էին, հարսի մօտակայքում գտնուող ազգականուհի Հեղինէ Ցարամանեանը կոչուեց մի հատ և մի սանտուր (իր սեփական ազգականներից), որոնց նախիքին էր Հայաստանի մարդկանութեան սատանի մասնաբաժինները։ Վարդանանց մարդանութիւնը, հանանութիւնը ներկայում ազգանութեան համար, այն մասնաբաժինը կամենալ վարդը։ Ընկերանդամութիւնը թէ, թիւրդո էին պատանեկանում վանան, և նիգամի ձեռքներին։ Քանդան իրանց թանկագին զարդարանքը ու պատանեանքը։ պատանի նշանդեր ուսման ազգանը և կարդարութիւնը, բարդարանց սիրելաբանան շինիչութիւնան։ Նարդանանը և նորա ազգանը մեծ ազգանը։ Վերջանալու տրիարդը մի պատանուրդ տան ազգեանց հանդ։ Ամենքս մեծ ուրախութիւն է տանում, բայց հէր նրա թիւրիմը մեր։ Ամենքս ունենք մի հանդ։ Ամենքս ունենք մի հանդ։ Ամենքս ունենք մի հանդ